

Norovirustartuntojen torjunta

Norovirus

- Norovirus aiheuttaa taudin, jonka oireisiin kuuluvat oksennukset, ripuli, vatsakivut ja usein kuume. Se leviää tehokkaasti. Sairastuneen oksennukset ja uloste sisältävät suuria määriä virusta, joka säilyy tarttumiskykyisenä saastuneilla pinnoilla pitkään. Itämisaika on 12-48 tuntia, ja oireiden kesto 12-72 tuntia.
- Epidemiakausi asettuu joulutoukokuuhun, ja epidemiahuipun katsotaan olevan kolme peräkkäistä kuukautta: tammi-, helmi- ja maaliskuu. Näiden aikana on eniten noroviruksen aiheuttamaa suolistotulehdusta kalenterivuoden aikana. Noroviruksen aiheuttamia yksittäisiä epidemioita havaitaan läpi vuoden.
- Norovirus leviävää pääasiassa kosketustartuntana, uloste-käsi-suureittiä henkilöstä toiseen. Tartunta on mahdollinen myös kontaminoituneiden pintojen välityksellä. Norovirus voi myös aerosoloitua oksennuksesta. Tavanomaisten varotoimien lisäksi noudatetaan kosketusvarotoimia.

Suojautuminen noroepäilyä tai noroasiakasta hoidettaessa

- Ota käyttöön suojatakki ja suojakäsineet ja huomioi, että ne ovat tutkimus- ja hoitotilanne- sekä asiakas- ja potilaskohtaisia. Suojakäsineiden riisumisen jälkeen pestään kädet saippualla ja otetaan vielä lopuksi käsihuuhdetta.
- Jos et vielä tiedä, onko kyseessä korona- tai norovirusinfektio, käytä FFP2-hengityksensuojainta. Oksentavan potilaan lähihoidossa FFP-hengityksensuojaimen käytöstä voi olla myös lisähyötyä.
- Norovirusinfektion varmistuttua roiskeriskitilanteessa kuten vaipanvaihdossa, kirurginen suu-nenäsuojain ja visiiri tai roiskesuojattu kirurginen suu-nenäsuojain ja suojalasit riittävät.

Muista käsihygienia

- **Huolehdi huolellisesta käsien vesi- ja saippuapesusta**
 - **noro/ripulipotilaan hoitamisen ja hänen lähiympäristönsä kosketteluun jälkeen**
 - **WC-käynnin jälkeen ja ennen ruokailua tai kahvitaukoa**
- **Etanolipohjaista käsihuuhdetta käytetään käsien pesun lisäksi.**
 - [HUS Sairaalassa herkästi leviävät gastroenteriitit](#) -ohjeessa suositellaan noropotilaan hoidossa 90% alkoholikäsihuuhdetta.
 - Yleisesti käytössä olevilla 70-75% alkoholia sisältävillä käsihuuhteilla voi olla myös virusidista tehoa norovirukseenkin (EN 14476 standardi)

Muista pintojen puhdistus ja eritetahradesinfektio

- Desinfektioliina Oxivir Excel Wipe tehoaa norovirukseen, muista suojata omat kätesi suojakäsineillä koska desinfektioaineita ei ole tarkoitettu paljaalle iholle
- Tarkista yksikkösi eritetahravälineet ja ohjeet, ja huolehdi nopeasta eritetahrojen desinfektiosta.

Työntekijän gastroenteriitti

- Oireinen henkilökunta jää kotiin sairauslomalle. Töihin voi palata aikaisintaan yksi vuorokausi oireiden päättymisen jälkeen. Huolehdi käsihygieniasta erityisen hyvin oireisen taudin jälkeen.
- Poista taukotilasta kaikki yhteiset tarjottavat, joissa ei ole päällä paperikäärettä.

Tunnista osastoepidemia - aloita torjuntatoimet heti

- Muista huomioida myös norovirustartunnan mahdollisuus vatsaoireisella asiakkaalla. Ota osastolle otettavista ja laitospotilaissa olosuhteissa olevista potilaista/asukkailta noronäyte (F-NoroNhO 4940).
- Järjestä sairastuneelle yhden hengen huone, mikäli se on mahdollista.
- Jos sairastuneita on enemmän kuin yksi, ota käyttöön rivilista sairastuneiden määrän seuraamiseksi.
- Jos epidemian aiheuttaja on norovirus, riittää että 2-4 potilaalla on laboratoriovarmennettu norotartunta, muista samoilla oireilla sairastuneista ei tarvitse ottaa näytettä.
- Ohje laitoshuollolle!
 - On tärkeää, että laitoshuolto jatkuu ilman katkoksia häiriötilanteessa (epidemiassa).
 - Sairastuneiden huoneet siivotaan mahdollisuuksien mukaan viimeisenä huonekohtaisilla siivousvälineillä ja desinfektioaineella.
 - Epidemiatilanteessa myös henkilökunnan tauko- ja saniteettitilat siivotaan tehostetusti desinfektioaineella.
 - Kiinnitä huomiota myös yleisten tilojen kosketuspintojen puhdistukseen.
 - Huoneiden loppusiivous tehdään, kun potilas on poistunut tai oireiden päättymisestä on 48 tuntia.
 - Käytä desinfektioaineena klooria 1000ppm.
 - Huolehdi nopeasta eritetahrojen desinfektiosta.
- Osaston yhteisten toimintojen (esimerkiksi päiväsaliruokailu, liikuntatuokiot) sijaan voidaan tarjota yksilöllistä palvelua tai kohortoitua tai porrastettua tilojen käyttöä epidemian aikana.
- Vierailuja ei suositella:
 - Informoi vierailijoita tartuntariskistä.
 - Laita yksikön ovelle tartuntariskistä kertova kyltti -- [Ovikyltti noro Keusoten työntekijät](#)
 - Ovikyltin sisältö: Yksikössä on norovirusepidemia. Emme suosittele vierailuja tällä hetkellä. Jos vierailu on välttämätön, ota huomioon mahdollinen tartuntariski. Sovi vierailusta hoitohenkilökunnan kanssa. Huolehdi hyvästä käsihygieniasta, pese kädet vedellä ja saippualla huolellisesti.
- Tarvittaessa osaston sulusta päättävät sairaalapalveluiden/kuntoutussairaalan tai asumispalveluyksiköiden johto.
- **HUOM UUTTA! Ilmoittaminen:**

KEUSOTEN YKSIKÖT: Ilmoita epidemiaepäilystä **Laatuportin epidemiailmoituksella** (Laatuportti>Ilmoittaminen> Haitta- ja vaaratapahtumailmoitus> Epidemiailmoitus) Otettu käyttöön 12/2025.

YKSITYISET PALVELUNTUOTTAJAT: Tee epidemiailmoitus Häiriöilmoituksena Keusoten verkkosivujen kautta: Palveluntuottajan häiriöilmoitus: [Yksityisen palveluntuottajan ilmoitusvelvollisuus - Keski-Uudenmaan hyvinvointialue](#)

Keusoten Infektio- ja tartuntatautiyksikkö tukee ja neuvoo epidemian torjuntatoimissa, sekä raportoi Keusoten alueen epidemiat tarvittaessa HUSille (Mobiliyksikköön).

- avoinna arkisin 8-16
 - 050497 1240
 - infektiot.tartuntataudit@keusote.fi
- Ota yksikössä käyttöön noroepidemian ajaksi 90% Dilutus-käsihuuhe, jos sitä on yksikköön mahdollista tilata:
 - Tuote ei kuulu Keusoten yksiköiden peruslääkevalikoimaan, mutta sitä voi tilata **perusterveydenhuoltoon** käyttöperustelulomakkeella noropotilaan hoitoon tai osaston sisäisen noroepidemian aikana käytettäväksi. (Ohje ja lomake löytyy: Keunet>Palvelumme> Farmasian asiantuntijapalvelut> Lääkevalikoimaan kuulumattomat lääkkeet)
 - Suosittelemme sairaalapalveluita tilaamaan varalle pienen määrän tuotetta esim. 5-10 pulloa noroepidemiakautta varten, lisätilaukset tarpeen mukaan.
 - Tuote on helposti syttyvä ja höyrystyvä. Säilytettävä erillään syttyvästä materiaalista kuten paperista tai pahvista tiiviisti suljettuna lääkehuoneessa lukitussa tilassa.